

היו"ר ד.צ. פנקס

שר האוצר א. קפלן

חברי הועדה הנוכחים:

- ב. רפטור
- א. מ. גניחובסקי
- פ. נפתלי
- ד"ר א. גרנובסקי
- י. רוקח
- א. אפרתי
- מ. בן-עמי
- ד"ר י. בדר
- א. בן אליעזר
- א. הרצפלד

מטעם האוצר: ד"ר פורת
ד"ר ברגמן
מר רונן
מר עקביא

מטעם משרד המשפטים: ד"ר קיצ'ינגר

מטעם המזכירות: ק. אהרנוביץ.

* * *

סדר היום:
=====

1. הכנסת הסתיגויות נוספות בקשר לאשה העובדה.
2. בחירת ועדה משנה לנכסי נפקדים והאפוטרופוס על הרכוש הנתוש.
3. הכנסת שאילה בנוגע לפרדסנות (ע"י מר רוקח)
4. מס ירושה.

* * *

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

פותח את הישיבה.

ישנו מכתב משתי חברות הכנסת ב. אידלסון וח. למדן בדבר הפרדת חשבון האשה הנשואה מחשבון הבעל. ישנה א בענין זה הסתיגות של חברי הכנסת בן עמי, ב. רפטור ובן אליעזר. שתי חברות הכנסת הנ"ל בקשו רשות להסתייג בענין זה. שמע שגם הגב' פרסין כתבה באותו ענין, אולם טרם ראה את המכתב. שואל את הועדה אם לאפשר למבקשות להכניס הסתיגות בענין זה. במקרה

/שואג/עא

שהועדה תקבל החלטה חיובית, יש לדרוש מהן נסוח הסתייגות. מזכיר לוועדה שאחרי הצבעה נדחה העיקרון של הפרדת החשבונות בזמנו.

ד"ר א. גרנוח:
=====

מציע לאפשר לחברות הכנסת את זכות ההסתייגות שבקשו מנימוקים שהזכיר אותם קודם.

פ. נפחלי:
=====

בעד נתינת האפשרות להסתייגות לחברות הכנסת הנ"ל כדי לחסוך בזמן, מנסה לעשות אפליציה לגברים שבועדה לוותר על זכות הדבור ולהת לשתי הגברות לדבר.

חג"ר ד.צ. פנקס:
=====

ישנה הצעה לתת לגב' פרסיץ באם יגיע מכתב ממנה

מ. בן עמי:
=====

הגב' כהן בקשה אותו לדבר על מקרה שהאשה העובדת עובדת בכל מקצוע שהוא, או להפך, שהבעל עובד בכל מקצוע שהוא. הוא חולק על העובדה שההענקות נהנות רק במקרה שהשניים משתכרים שכו. מבקש לרשות הסתייגות בקשר לכך לגב' כהן, או במקרה שזה בלתי אפשרי, לעצמו. /א/

ד"ר פורה:
=====

הוראה זו אינה קיימת כעת. אין חשיבות כעת למקור שממנו מתפרנס היחיד. ההגבלה במקצועות היא רק לגבי האשה.

ד"ר בדר:
=====

שמע שהאוצר מסכים לכך שהצו על המס יוגש לבעל וגם לאשה. שואל אם החדוש הזה שייך לחוק או רק לתקנות, ורוצה לדעת מה קרה עם העניין הזה.

ד"ר ברגמן:
=====

משיב שהיתה בקשר לכך הצעה שלא נתקבלה על ידי הועדה.

ד"ר בדר:
=====

חוזר על ההצעה: אם בצו על מס הכנסה כלול גם המס על הכנסת האשה, יש להגיש את הצו גם לבעל וגם לאשה, ולשניהם תהיה זכות ערעור.

סיכום:
=====

הועדה החליטה לאפשר לחברות הכנסת ב. אידלסון ח. למדן, וחברות השנסת אשר חגשנה בקשות לכך להסתייג במליאה בקשר ~~לאשה/אג~~ למס ההכנסה של האשה העובדת.

הועדה דחתה את הצעת ד"ר בדר.

ד"ר בדר שומר לעצמו זכות להסתייגות הבאה: "אם בצו על מס הכנסת כלול גם מס על הכנסת האשה, יש להגיש את הצו לבעל ולאשה כאחד, ולשניהם יהיה זכות ערעור.

2. בחירת ועדה משנה לנכסי נפרדים והאפורופוס על הרכוש הנטוש.

א"א

ד"ר י. בדר:
=====

מציע שיהיה דיון בוועדה משנה על עבודתו של האפורופוס על הרכוש הנטוש.

היו"ר ד. צ. פוקס:
=====

ישנה ועדה משנה לענייני נכסי נפקדים, אשר הוא מרכזה. חברי ועדה זו הם י. רוקח, ד"ר בדר, מ. פשן-בדר (מכיון שהוא נמצא בחו"ל ימלא את מקומו מישהו אחר) וא. הרצפלד. אפשר לראות את הועדה הזאת כועדה משנה לנכסי נפקדים, וגם לדברים השייכים לאפורופוס על הרכוש הנטוש.

סיכום:
=====

הועדה החליטה שועדת המשנה הנ"ל תעסוק גם בענייני של האפורופוס על הרכוש הנטוש.

3. הכנסת שאילתא בנוגע לפרדסנות.

י. רוקח:
=====

בישיבה האחרונה הכניס מספר שאילתות לשר האוצר מבקש להקדיש מספר רגעים בכדי לשמוע מה המצב בקשר למו"מ בענין הפרדסנות, והיחסים שבין בקשר לשווק הפרי הזה וכו'.

שר האוצר א. קפלן:
=====

המו"מ עם הפרדסנים התנהל בכמה שטחים. שטח

אחד היה ענין ההלוואות. בשטח זה נתקבל החוק. הפעולה נמשכת, ולא באו בטענות. בנוגע ל-20 לירה לדונם, עוד מכינים את החומר. היה מקרה אחד שבו התלוננו שנכו מהפרדסן את החובות, וענין זה עומד לבירור מעשי.

היטה פניה לממשלה לטפל בעניני החומרים. בנוגע למחיר החשמל, הגיע האוצר לידי הסכם אחר שיורידו לפרדסנים באופן ניכר. בקשר לזבל חימי, נעשית פעולה לשם הורדת המחיר ושכירת המנופול של האימפורטרים שהיו מביאים את הזבל עד עכשו.

היו שתי שאלות נוספות, שאלה אחת המקיפה את כל בעיות העבודה, והשניה בקשר לפרמיה. בקשר לשאלות העבודה, אין זה לפעשה ענינו של האוצר. אולם למעשה הולך ונמשך מו"מ בין הפרדסנים למרכז החקלאי של הסתדרות העובדים, ובין הממשלה עם שני חוגים אלה. יש ההקדמות במו"מ, אולם הדבר עוד רחוק מסדור סופי. השאלה מסובכת מאד. הנקודה העיקרית בשאלה הזאת ~~אז~~ המחיר ^{היא} מקבלני, או מכסה של מנימוס של תוצרת. מטעם העובדים הצעו בתור מנימוס של תוצרת 7 תיבות ומטעם הפרדסנים בא ה דרישה לכפליים. בענין זה מהנהל מו"מ קשה מאד.

השאלה האחרונה היתה שאלה הפרמיה. ישיבת הממשלה היתה צריכה להחליט ביום ב' בבקר בירושלים. איננו בטוח אם, לרגל השנויים שחלו בתקיים הישיבה ביום ד' אולם על סדר היום של הישיבה ~~אז~~ הבאה של הממשלה עומדת הצעה לעשות נסיון השנה, שבעד מספקי לירה סטרלינג לממשלה בצורה של לירה חופשית, וכל זמן שיש "קרוס רייט" בארץ, ידונו על תשלום בעד היצוא של פרמיה בערך עד 15%, זאת אומרת 3 שילינג לפונט.

בכסף זה ישמש האוצר בכדי לתח סובסידיות ליצוא

זאת אומרת שהפונט האנגלי שנקבל יעלה לירה וחמשה עשר גרוש. רוצה להכניס בענין זה גרדציה מסוימת. לא כולם יקבלו את הסובסידיות במדה שווה. השאלה הזו שייכת לא רק לפרדסנות אלא גם לכל האקספורטים. ישתדלו, עד כמה שזה אפשרי, לא להעלות את מחירי מצרכי המזון והאספקה, ולעומת זה להגדיל את מחירי ה"קפיטל גודס". ישנו רצון להכניס "אקספורט לירה" ו"אימפורט לירה". הממשלה מעונינת בולוטה.

היו"ר ד. צ. פנקס:
=====

מציע, אם עוד תהיה הזדמנות לפני החופש, להקדיש זמן מה לבעיית המטבע, אשר היא הרבה יותר רחבה ממה שנוגע לפרדסנות, ואפילו לאקספורט. יתכן שמה ששר האוצר מסר זו התחלה של שיטה מודרנית של יחסים שונים בין ארצות שונות, וערך מיוחד למטבע בקשר להמורה שנוחנים ומקבלים עבורה. מבקש לשמור על טודיות הדברים שמסר.

שר האוצר א. קפלן:
=====

4. מט ירושה.

היו"ר ד. צ. פנקס:
=====

סעיף 13.

שואל מה קורה אצל אדם הבסית פנסיה למשפחתו על יסוד הכנסה מרכוש.

ד"ר ברגמן:
=====

מציע שבמקרה זה לא יחול הסעיף על הפנסיה.

א.מ. גניחובסקי:
=====

מציע למחוק את התנאי.

היו"ר ד. צ. פנקס:
=====

שואל אם חנוני יכול לעשות את אותו הדבר.

ד"ר ברגמן:
=====

לחנוני ישנה חנות, אשר נשארה למשפחה אחרי מותו. אם עורך דין, או אדם המתפרנס משכר מת, לא נשאר לאשה שום דבר.

היו"ר ד. צ. פנקס:
=====

קובע שחנוני בחנותו אינו פחות חשוב מאשר עורך דין במשרדו. יודע מה קורה לנו כשהבעל מת, ונשארת האשה עם המשפחה. דמי מפחה יכול גם רופא

ד"ר א. גרנוח:

בפעיף 2 בטוח חיים איננו נכנס בחשוב. אם
אדם מבטיח את עצמו כדי שלמשהתו יהיה
משהו אחרי מותו, מהו ההבדל אם התשלום הוא
חד-פעמי, או אם ישנם תשלומים אביס?
(ד"ר י. בדר):

ד"ר י. בדר:

בישיבת האחרונה דובר על בטוח חיים. רוב
הדעה בועדה היו שבטוח חיים מוכרח להיות
מחוץ לעזבון. אין הבדל אם התשלום הוא חד-
פעמי או שהתשלומים הם לשיעורין. קבעו
פריבילגיה ידועה במקרה שזאת פנסיה. מביע
את דעתו, וקובע שהוא נגד כל בטוח ונגד כל
הענין.

י. רוקח:

קובע שפנסיה היא מפעל סוציאלי, בדרך כלל של
מוסדות, ואין צורך לעשות מזה הכנסה למדינת
הפנסיה בנויה על כך שנותנים את החלק ה-60
בעד כל שנה עבודה, או את החלק ה-50. זאת
אומרת שמקבלים את החצי אחרי 30 או 25 שנה.
מ/50 של המשכורת אי אפשר להתקיים, ונוחנים
לעובד פנסיה עד כדי שני שלישי ממשכורתו
האחרונה. בדרך כלל פעלים בשנה האחרונה את
המשכורת, כדי לאפשר מנימום ידוע. מציע לבטל
את החצעה, ובאופן אלטרנטיבי, במקרה שתצטוו
לא התקבל, מציע לכתוב: "לא יותר משני שלישי
ממשכורתו האחרונה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

לא מדובר על איש שיצא לפנסיה מעבודתו.

מ. בן עמי:

פעיף 2 מדבר על תשלום אחד, כתוצאה ממות.
כשהמדובר על פנסיה שמשלמת בחקופות שונות,
זו הכנסה יותר סרוש כאילו ממשיך המת
לחרויה פכום מטוים. איננו מבין מדוע יש
לחשוב את זאת לעזבון. יש למחוק את התנאי.
רואה בצער רב את נטיית האוצר לעשות בדיקה

חמץ בכל חוק ופרק. אם נשאר לאלמנה משאו, אסור לקחה ממנה את מחיחה² איננו סאמין שנותנים לפנסיו את כל התכנסה, וגם אילו היה כך, הפנסיה אינה בבחינת עזבון.

ה. פרומקין:

מציע הגבלה של הסכום.

היו"ר ד.צ. פנקס:

בזמן של אי-קביעה ערך הכסף, אי אפשר לקבוע סכומים אבסלוטיים.

ד"ר ברגמן:

סעיף 3 הוא סעיף יוצא מן הכלל מסעיף 2. בסעיף 2 רוצים להכניס דמי בטוח לחשוב הירושה. בסעיף 3 לא ~~לא~~ חכנס שום הגבלה.

אפשר להבטיח לא באופן טכני, כמו חברה בטוח, אלא לתת סכום קפיטליסטי או פנסיה. פנסיה לשנה שיה סכום ידוע בקפיטל. אם בחוזה שנעשה חובטת לאלמנה השלום חד פעמי או פנסיה, ופנסיה אפשר להבטיח גם על ידי השלום חד פעמי, וגם על ידי בטוח של השלום שנתי, יש להקפיד בחשבון את כל החוק. אפשר להציע בכל מקרה שהאוצר מציע 50, 66 אחוזים. הממשלה האנגליה הציעה להכניס שחרור לפנסיה לפי הסכום של 20 לירה לשנה. קרוב לודאי שהפנסיה של אדם לא תעלה על 50% מהכנסתו.

ד"ר י. בדר:

לו היתה תועדה באה ביום רביעי לידי איזו שהיא החלטה בענייני בטוח, אפשר היה לדון היום על הסעיף ה-3. מציע לקבל החלטה על בטוח, ואחר כך לקבל את החוק.

ד"ר א. גרנוח:

מציע למחוק את הסעיף.

סיכום:

תועדה החליטה להוציא מספ ירושה את ענייני הבטחון.

סעיף 4.

מ. בן עמי:

ס. בן עמי:
=====

שואל מה במקרה שתושב מניח נכסים גם בארץ וגם
בתו"ל. האם גובים לו גם בעד הנכסים בתו"ל?

היו"ר ד. צ. פנקס:
=====

אם אדם שלם פכום מסוים על נכס שנקו לו נניח
באמריקה, יורידו לו פה את הפכום שלם הפכום
שחוא חייב לשלם. לא ינכו לו פעמיים.

סיכום:
=====

הועדה קבלה את הסעיף.

סעיף 5.

היו"ר ד. צ. פנקס:
=====

מתנגד לנסוח "מחמת פעמים". אם אדם נפל במלחמה
מפני הלם או דבר אחר, יש לכתוב: "מת". האם הורק
זה כולל אנשים שלא היו חיילים ונפלו עקב המלחמה?
מתנגד להגבלה לחמשים שנה.

ד"ר בדר:
=====

מתנגד למושג "מלחמה בין ישראל וכל מדינה אחרת"
המושג הזה סוגבל. כעה למשל, אין מצב מלחמה,
אולם יש פעולות איבה נגד מדינת ישראל. מציע
לכתוב "פעולות אבה נגד מדינת ישראל".
צריך לכתוב בקשר לחיילים, שיהיה ברור אם הם
סת בזמן השרות. במלחמות שונות פתו חיילים רבים
מקדחת, ולא היה ספק שהם פתו במלחמה.
מציע לכתוב "כל איש אשר הוא חייל ומת עקב
פעולות אבה אלו".
אשר לחמשים שנה, יש לשמור על הע| בדה שלפי
הסטטיסטיקה חיים במסוצע בישראל 63 שנים.
יש להחשב בזה.

י. רוקח:
=====

אינו מבין מה שייכונה הסעיף הזה למקום זה.
היה מבין לו הכונה היחה למיחה לא טבעיה או
תאונה בעבודה. מלחמה וצא אינם מקום לכאן.
כי זה צריך להיות הורק של שר הבטחון. יש
להבדיל בין מלחמה, שרות המדינה, ותאונה בעבודה

פ' נפתלי:
=====

כל השחרורים האלה מיוחדים, כי קובעים בחוק שמי ירושה מתחיל רק מסכום ידוע. איננו מביין מה ההבדל אם איש מת ממחלה או מתאונה. למשפחה אין כל הבדל. אם הוצים לתת הקלות פיוחדות ללוחמים הרי זו ג'סטה יפה והוא מסכים לה. אם עושים אותה, ההגבלה ל-50 שנה מיוחדת.

מ. בן עמי:
=====

רוצה להעיר, לסעיף שעברו עליו בחטיפה, כלומר הסעיף הקודם, שהוא מחנגד למלה "בתנאי". התנאי הזה קובע שאם גבו מאדם את המס באמצעות בגובה יותר גבוה מפאן אין מתחשבים בו. מצטרף פקטור לדברי ד"ר בדר. אם אדם נוסע בין עיר לעיר ונורה על ידי מסתנן, אין הוא קרבן מלחמה, אולם קרבן של פעולות איבה על ידי האויב מוסיף, שאדם שהיה מגויס בצבא ומת, אפילו מיתה טבעית במשך ששה חדשים לאחר שחרורו מהצבא, יש לראותו כקרבן פעולות האיבה. אפילו אם מת מיתה טבעית, בזכות זה שהיה בצבא, לא הספיקה משפחתו להחבסס ויש לקחת זאת בחשבון.

ב. רפטור:
=====

משאיר לעצמו רשות להודעה בענין הויכוח, בזמן שנסוח החקק יובא לפני הועדה.

ד"ר ברגמן:
=====

כוונת העקרונות שהובאו לפני הועדה היא לברר את הדעות. האוצר רצה לתת שחרור מסוים לכל אלה אשר מתו עקב פעולות המלחמה, בלי הבדל אם הקרבן הוא חייל או אזרח, כי החזית היא בכל הארץ. אם מישהו מת 6 חדשים אחרי שחרורו מהצבא עקב דבר שקרה לו בזמן היותו בצבא, הוא כלול בחוק הזה. אין האוצר רוצה להתעשר על ידי זה שמישהו נהרג במלחמה. אולם אם כותבים 70 שנה במקום 50, האוצר אינו לוקח מאדם בן 70 שנהג במלחמה יותר ממה שהיה לוקח בלאו

חבי.

בעקב פעולות המלחמה, אין האוצר לוקח ממנו יותר ממה שהיה לוקח בלאו הכי.

אם אדם מת בזמן המלחמה עקב פעולות המלחמה דוחים את תשלום מס הירושה ל-40 או 50 שנה. או אפשרות לעשות זאת עם אדם בן 70. מסכים לרשום "60 שנה".

היו"ר ד.צ. פנקס:

מסכם. הועדה מעונינת להרחיב את המושגים של הגיל ושל סבת המוות.

סיכום:

הוחלט שהאוצר, בנסוח החוק יתחשב בהערות הועדה.

סעיף 6.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אם למישהו יש רק חלק מבית מע/ריכיס לו רק 70% של החלק הזה. היות ויש לו רק חלק של הבעלות. בשוק הישראלי זה מיותר, כי החלק השלישי של בית בשוק אינו שווה את המחיר הנומינלי של הסכום.

ד"ר בדר:

יש להעריך מה היו מקבלים בעד חלק זה בשוק.

מ. בן עמי:

מציע למחוק את המלה "עלול".

היו"ר ד.צ. פנקס:

המלה "עלול" היא רק דקדוקית. הנקודה היסודית היא שהנכסים נערכים במועד פטירתו של המוריש. השאלה היא אם מסכימים שתאריך הפטירה הוא הקובע ולא התאריך שבו מסילים את המס. יותר טבעי שיהיה תאריך של הטלת המס. אין אדם חייב לשלם בעד משהו שלא הגיע לידינו.

מ. בן עמי:

מעט שאדם נסתלק הוא אגנו קיים ויש יורשים. שום דבר אינו מונע את היוושים לקחת את הכסף בו ביום, אולם יש להשאיר להם רווח של גמון מסויים. מתנגד למלה "עלול" היכולה להביא להרחבה בלתי מדרגתית ואולי שרירותית של הסמכויות בנוגע להערכה.

י. רוקח:
=====

מציע גמישות, בכדי שהחוק לא יהיה לרעת
היורשים

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

חאריך לגביית ערך העובון צריך להיות אותו
היום שבו שולחית את הפקודה לשלם, לפי המחיר
של אותו יום.

ד"ר בדגמן:
=====

בעד הצעת בן עמי לחת זמן מסוים, כי אחרת
יאלץ אחד הצדדים את העניין.

סיכום:
=====

הוחלט שהאוצר יחשב בהערות חברי הועדה
בנסחו את החוק.

סעיף 7

א.מ. גניחובסקי:
=====

יש להכניס משהו בעניין כתובה.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

אדם המחחן חייב לכתב לאשתו כתובה וחוספת
כתובה.

א.מ. גניחובסקי:
=====

חולק על סעיף קטן 2. הבדל בין רשום מקומית
במקום מסוים לבין מוסד צדקה מוכר.

בן עמי:
=====

כתובה זה חוב.

במקום "מתקבל על הדעת" דורש אחוז אטוים.
במקום "בשעה" מציע "בערך בזמן".

שר האוצר:
=====

מציע לקבוע גבול לכתובה, כי אחרת ירשם אדם
לאשתו סכום גדול על מנת שהיא תבוא אחרי
מותו ותדרש את הכסף נוסף על הצואה.
מסכים להגדרת אחוז מסוים.

ד"ר א. גרנוח:
=====

לפי ההצעה כלולה עירית עפולה למשל אבל לא
הקק"ל. אינו מבין את ההגיון.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

הקק"ל כלולה בסעיף 2.

לגבי כתובה אין חשש, כי אדם לא יגדול את

את הסכום בכוונה, מכיון שבמקרה של גירושין
עליו לשלם לאשה את הסכום.
לגבי השאלה השנייה, מבקש הסבר מה היא הדבגה
הנמוכה ביותר. אי אפשר להשוות מוסדות צדקה
עם המדינה.

ד"ר ברגמן:
=====

בכוונה היתה לראות עזבון למוסד צדקה כעזבון
לילדים ולאשה.

שר האוצר:
=====

יש יסוד להוציא את הקק"ל. אולם אם יעשו זאת
יבואו אחרים בתרוניה.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

הטבלה תקבע יחסים לסעיף זה. מציע לא להכנס
לברור הטבלה אלא לדחות ע/ע/קמח לישיבה הבאה.

הרצפלד:
=====

יש לקחת בחשבון שקרנות אינן מוסד צדקה.

שר האוצר:
=====

מציע להעביר את הענין לוועדת משנה שתנסח את
החוק בהתחשב עם הערות הועדה.

ד"ר בדר:
=====

מבקש בנוגע לטבלה, חומר נוסף על אחוזים בארה"ב
אנגליה, שוויץ, ודרום אפריקה. יש להשוות עם
ארצות אחרות כי זה ישפיע באופן נכר על ההעברה.
נגד ועדת משנה, כל זמן שהועדה לא ראתה את המוק
עצמו.

פ. נפתלי:
=====

מציע לעבר על ירושה, ולעזוב לעת עתה את העזבון.
עשה נסיון לסדר טבלה בכוון זה.

היו"ר ד.צ. פנקס:
=====

הדברים שהוצבעו והוחלט עליהם כאן ישנו את נסוח
החוק באופן אוטומאי. תוכלנה להיות הסתיגויות.

סכום:
=====

נבחרו לוועדת המשנה: ד"ר בדר
מ. בן עמי
פ. נפתלי (מרכז)

חברי מליאת הועדה יקבלו את נסוח החוק שיקבלו
חברי ועדת המשנה.